

แนวโน้มนโยบายด้านการศึกษาของโดนัลด์ ทรัมป์

■ นำเสนอเมื่อ 13 มี.ค. 2560

จากผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯที่ผ่านมา โดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump) ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งเพื่อเป็นประธานาธิบดีคนที่ 45 ของสหรัฐอเมริกา และนั่นเป็นจุดเริ่มต้นของแรงกระเพื่อมของวิถีประชาธิปไตยของสหรัฐอเมริกาอย่างรุนแรง หลายคนบอกว่า “นั่นคือเรื่องของสหรัฐอเมริกาแล้วเราจะสนใจทำไม” เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอะไรก็ตามของประเทศมหาอำนาจแน่นอนว่าย่อมส่งผลกระทบต่อทั่วโลก เราในฐานะนักวิชาการศึกษาก็ควรจะเรียนรู้ความคิดและทิศทางของการศึกษาในมุมมองของประธานาธิบดีคนนี้

ลิซ่า นีลเซน (Lisa Nielsen) บล็อกเกอร์ (Blogger) ชาวอเมริกันได้บันทึกบทความในบล็อก (blog) ไว้อย่างน่าสนใจ โดยลิซ่าได้สังเคราะห์แนวคิดด้านการศึกษาของทรัมป์ที่เขียนไว้ในหนังสือ ๓ เล่ม คือ The America We Deserve, Think Like a Champion และ Great Again: How to Fix Our Crippled America และได้ผลการสังเคราะห์ออกมาเป็น ๓ ประเด็นสำคัญที่อาจจะเป็นนโยบายด้านการศึกษาของสหรัฐอเมริกาในอนาคตเมื่อทรัมป์ขึ้นรับตำแหน่งอย่างเป็นทางการ ดังนี้

๑. การลดหลักสูตรแกนกลาง เพิ่มแผนความสำเร็จรายบุคคล (Less Common Core – More Personal/Student Success Plans)

๒. การลดอำนาจของกระทรวงศึกษาธิการ เพิ่มการกระจายอำนาจสู่หน่วยงานท้องถิ่น (Less DOE – More Distribution of Service to Local & Other Executive Branch Department)

๓. การลดการทดสอบมาตรฐานกลาง เพิ่มใบรับรอง ประกาศนียบัตรและแฟ้มผลงาน (Less Standardized Testing – More Micro-credential, Certifications, and Portfolio)

การลดหลักสูตรแกนกลาง เพิ่มแผนความสำเร็จรายบุคคล (Less Common Core – More Personal/Student Success Plans)

“การศึกษาจะต้องเป็นการดำเนินการโดยท้องถิ่น นโยบายการใช้หลักสูตรแกนกลาง นโยบายไม่มีเด็กคุณไหนถูกทอดทิ้ง และการแข่งขันสูงที่หนึ่งนั้น ล้วนแล้วแต่ทำให้ผู้ปกครองและคณะกรรมการโรงเรียนระดับท้องถิ่นไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ นโยบายเหล่านี้เป็นการปล่อยให้กระทรวงศึกษาธิการปลุกฝังความเชื่อมากกว่าให้การศึกษาแก่เด็กของเรา ซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่สอดคล้องกับรูปแบบการกำกับดูแลของอเมริกา” (Trump, 2016)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ทรัมป์ไม่เชื่อเรื่องการศึกษาแบบตัดเสื้อโหล (one-size-fits all) เชื่อว่านักเรียนแต่ละคนไม่ควรถูกทิ้งและได้รับการศึกษาในรูปแบบเดียวกันหมดแต่สาระการเรียนรู้ควรจะสอดคล้องกับท้องถิ่นและอาชีพที่ผู้เรียนต้องการจะเป็น ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจมากกว่าทิศทางของนโยบายการศึกษาของรัฐบาลทรัมป์ที่น่าจะเน้นการเรียนรู้แบบการเรียนรู้

ยบุคคล (Personalised Learning) ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมอย่างมากในหลายประเทศ เนื่องจากเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เฉพาะนักเรียนแต่ละคนมากกว่าจะต้องเรียนรู้ในหลักสูตรหรือผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบเดียวกันหมด นักเรียนแต่ละคนจะมีแผนความสำเร็จส่วนบุคคล (Personal Success Plans) ซึ่งแผนความสำเร็จนี้จะส่งเสริมและกระตุ้นความชอบ พรวรรค ความสนใจและความสามารถของนักเรียนแต่ละคนได้

การลดอำนาจของกระทรวงศึกษาธิการ เพิ่มการกระจายอำนาจสู่หน่วยงานท้องถิ่น (Less DOE – More Distribution of Service to Local & Other Executive Branch Department)

ทรัมป์กล่าวไว้ชัดเจนว่า เขาต้องการที่จะลดบทบาทหรือถอนอำนาจของกระทรวงศึกษาธิการ เพราะเห็นว่า การศึกษาจะต้องมาจากความต้องการของท้องถิ่นและการศึกษาจะต้องเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนสู่การทำงาน นั้นหมายความว่า ทรัมป์ตั้งใจที่จะกระจายอำนาจการบริการด้านการศึกษาของภาครัฐลงไปให้กับท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการการให้บริการ และกระจายความรับผิดชอบอื่นๆ ที่เกินพันธกิจและหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการให้กับกระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงแรงงาน เป็นต้น ซึ่งเมื่อวิเคราะห์แล้วก็ยังเป็นแนวโน้มของโลกอีกเช่นกันที่ภาครัฐจะลดอำนาจลงและกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมตลอดจนการพัฒนา นโยบายและการปฏิบัติให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง เมื่อพิจารณาประเด็นนี้กับบริบทของประเทศไทยแล้วจะพบว่าสอดคล้องกับ (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๔ ที่ได้กำหนดชัดเจนในยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาระบบบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน โดยรัฐจะต้องปรับบทบาทจากผู้จัดการศึกษาเอง (Provider) เป็นเพียงผู้กำกับจัดการศึกษา (Regulator) และจะต้องส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมให้ทุกภาคส่วนเข้ามาจัดหรือร่วมจัดการศึกษาให้มากขึ้น

การลดการทดสอบมาตรฐานกลาง เพิ่มใบรับรอง ประกาศนียบัตรและแฟ้มผลงาน (Less Standardized Testing – More Micro-credential, Certifications, and Portfolio)

ทรัมป์ได้แสดงทรรศนะไว้ชัดเจนในหนังสือ Great Again ว่า จะต้องหยุดการวัดผลสมรรถนะด้วยการทดสอบมาตรฐานที่ไร้หัวใจ เขาต้องการการศึกษาที่สามารถเพิ่มโอกาสด้านอาชีพให้กับนักเรียน โดยจะเพิ่มการวัดและประเมินผลผ่านเครื่องมือที่หลากหลายเช่น ใบรับรอง ประกาศนียบัตรและแฟ้มผลงาน เป็นต้น

การใช้ระบบใบรับรองและประกาศนียบัตรจะเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีทักษะในระดับที่เหมาะสมของแต่ละอาชีพ โดยสมาคมนานาชาติสำหรับการศึกษาเทคโนโลยี (International Society for Technology Education: ISTE) ได้แนะนำการใช้ระบบสะสมเครื่องหมาย (Badging system) ที่สร้างขึ้นโดย Mozilla's Open Badge Infrastructure) เครื่องหมายต่างๆ (Badge) จะเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงว่าผู้เรียนได้มีการผ่านการฝึกอบรม มีความรู้และเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละทักษะ เมื่อทำการเลือกเครื่องหมายเหล่านี้แล้วจะเชื่อมโยงไปสู่ข้อมูลที่เป็นหลักฐานรับรองการได้มาซึ่งเครื่องหมายนั้นๆ นอกจากนี้ การใช้แฟ้มผลงานของทรัมป์จะอยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Portfolios) ที่สามารถเชื่อมโยงกับวิทยาลัยและความพร้อมสำหรับการทำงาน โดย ดร.เฮเลน บาร์เรตต์ (Helen Barrett) ได้นำเสนอไว้ว่า e-Portfolios จะประกอบด้วย ๓ ระดับ คือ ระดับที่ ๑ การเก็บข้อมูล (Storage) ระดับที่ ๒ พื้นที่ทำงาน (Workspace) และระดับที่ ๓ การแสดงผลงาน (Showcase) ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกมากขึ้นผ่านการสนับสนุนให้นักเรียนสร้างชุดความเป็นเลิศรายบุคคล (collection of personal bests)

จาก ๓ ประเด็นข้างต้นจะเห็นได้ว่า แนวโน้มที่เด่นชัดของนโยบายการศึกษาของทรัมป์คือ การศึกษารายบุคคลไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษา การเรียนรู้ที่เฉพาะและเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลแล้ว

การวัดและประเมินผลก็จำเป็นที่จะต้องเป็นรายบุคคลเช่นเดียวกัน จึงจะมีความสอดคล้องกันทั้งระบบ (input-process-output)

อีกทั้งยังเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาเป็นเครื่องมือในการจัดการข้อมูลอย่างบูรณาการไม่แยกส่วน ซึ่งจะส่งเสริมการนำข้อมูล (Big Data)

ด้านการศึกษาไปวิเคราะห์ทิศทางความต้องการและการใช้ประโยชน์กำลังคนได้ นอกจากนี้
ยังมีความชัดเจนต่อแนวโน้มที่สำคัญของการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนให้เข้ามาช่วยลงทุนด้านการศึกษาอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ยังไม่แน่ชัดว่า เมื่อทรัมป์รับตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีอย่างเป็นทางการในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ การกำหนดนโยบายด้านการศึกษาจะเป็นดังที่วิเคราะห์ไว้หรือไม่

แต่การได้เห็นทิศทางและแนวโน้มด้านนโยบายการศึกษาของทรัมป์ก็เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาวางแผนการศึกษาของไทยได้ไม่มากนัก

รายการอ้างอิง

Nielsen, L. (15 November 2016). 3 Areas A #TrumpEducation Admin Cld Focus On More. Retrieved from <http://www.techlearning.com/blogentry/11459> Accessed on 20 November 2016.

Trump, D.J. (2016). Great Again: How to Fix Our Crippled America. Threshold Editions

โดย ดร.จอมทยาสนิท พงษ์เสฐียร

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา

ขอบคุณที่มาจาก [สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา](#)